

ОЦІНЮВАННЯ ВАРТОСТІ ПАТЕНТІВ МЕТОДОМ АЗС

Реальність сьогодення така, що ми з впевненістю зможемо стверджувати, традиційна економіка сильно застаріла і їй на заміну повинна прийти нова, більш сучасна, креативна економіка. І чим швидше ці процеси будуть здійснені, тим безпечніше наша країна вийде з тієї економічної кризи, в якій і вся країна і переважна більшість її громадян сьогодні знаходяться. І в цьому плані слід звернути особливу увагу, на те, що креативність тісно пов'язана з інтелектуальністю, з результатами творчої праці, які нагально потребують свого впровадження, своєї комерціалізації. Визначення комерційної вартості патентів, як і інших інтелектуальних продуктів, завжди зводилося до їх оцінювання з використанням фінансових та/або ринкових індикаторів, які, в свою чергу, також залежать від тих же самих показників інтелектуальних продуктів, тобто позбутися від мультіколеніарності індикаторів розрахунку в даному випадку практично неможливо. Мова йде лише про максимальне зменшення цієї залежності з використанням нефінансових індикаторів. Проведені нами дослідження свідчать про те, що вільним від цього важливого недоліку є метод вартісної оцінки інтелектуальних продуктів (наприклад, патентів) зважених з урахуванням цитування (citation-weighted patents).

Слід відмітити, що сама ідея оцінювання вартості патентів з використанням індексу їх цитування належить була поставлена ще на початку нинішнього століття Hall і Jaffe [1] і розвинена в наукових працях Платонова В.В., Рогової Е.М. та Косенко О.П. [2, 3].

На наш погляд, аналізуючи переваги використання індексів цитування патентів в наукових дослідженнях, найбільш важливим в контексті нашого дослідження є вплив цитування патентів на їх вартість. Використання цитат в журналах, патентах і інших джерелах допомагає визначити, досяг науковий продукт для кінцевого споживача, є організація високопродуктивної в «свій» галузі. Індикатор «аналіз патентних цитат» дозволяє досліджувати вплив науки на технології, дозволяє визначати значимість і ефективність результатів творчої праці підприємств, організацій та установ. Принципова новизна і перевага цього підходу пояснюється двома факторами. Перший з них - це те, що даний підхід виділяє ключовий інтегральний показник, з яким можна зіставити вартість патенту. При цьому, інші методичні підходи використовують безліч нефінансових показників, які не перебувають в суворій функціональної або навіть в статистично доведеному взаємозв'язку. Другий фактор переваг методу - це наявність з необхідної кількісної бази даних для розрахунку інтегрального показника у вигляді електронної бази даних патентної інформації.

Виходячи з проведеного нами аналізу підходів до цитування патентів його використання як фактора комерційної цінності результатів творчої діяльності, на наш погляд, надзвичайно важливим є визначення вартісної оцінки патенту, прогнозування його комерційного потенціалу. Традиційні підходи до визначення вартісної оцінки об'єктів інтелектуальної власності загальновідомі, але вони не враховують, на наш погляд, надзвичайно важливу складову, яка пов'язана з індексом цитування патенту. Його

врахування при економічній оцінці патенту може зводитися до наступного. На наш погляд, фактична вартість патенту знаходиться у функціональній залежності від вартості патенту, визначеної традиційним методом (витратним, дохідним, порівняльним або їх комбінаціями), а також від коефіцієнта цитування даного патенту в науково-технічній літературі. Як випливає з результатів проведених нами досліджень, визначення коефіцієнта цитування є досить складним завданням і вимагає збору, дослідження та обробки значних масивів патентної інформації за досить тривалий період часу. Наші пропозиції з цього приводу пов'язані з декількома напрямками. Їх використання в кожному конкретному випадку буде залежати від поставлених завдань: область дослідження (сфера дії патенту); необхідної точності розрахунків; наявність і доступність масивів інформації і т.п. Встановити прямий зв'язок коефіцієнта цитування з вартістю патенту, на наш погляд, є недоречним, оскільки сила впливу на кінцеве значення буде надмірним і придбання патенту за такою ціною може звести комерційні перспективи використання патенту у ліцензіата в зону збитків. Наші пропозиції з цього приводу пов'язані не з загальною ціною (вартістю) патенту, а тільки з тією частиною вартості, яка знаходиться між мінімальною та максимальною ціною патенту.

Список літератури

1. Hall, B. Market value and Patent Citations: A First Look / B.Hall, A.Jaffe // Working papers of Brookings Institute, Washington D.C., 1998.- 122p.
- 2.Платонов В.В. Интеллектуальные активы и инновации / В.В.Платонов, Е.М.Рогова, Н.Н.Тихомиров. СПб.: Издательство СПбГУЭФ, 2008.-278с.
- 3.Косенко О. П. Комерціалізація інтелектуально-інноваційних технологій / О.П.Косенко. - Х.: «Смугаста типографія», 2015.- 517 с.
- 4.Кобелева Т.О. Розробка рекомендацій по формуванню інтегрального показника комплаєнс-безпеки промислового підприємства / Т.О.Кобелева // Вісник Національного технічного університету "ХПІ" (економічні науки): зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 48 (1324). – С. 46-52.
- 5.Pererva, P.G. Technology transfer / P. G. Pererva, György Kocziszký, D.Szakaly, M.Somosi Veres - Kharkiv-Miskolc: NTU «KhPI», 2012. — 668 p.
- 6.Розвиток організаційно-економічного механізму управління розвитком індустрії туризму та гостинності / П.Г.Перерва [та ін.] // Вісник Національного технічного університету "ХПІ" (економічні науки) = Bulletin of the National Technical University "KhPI" (economic sciences) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 48 (1324). – С. 121-127.
- 7.Кобелева Т.О. Організаційна структура комплаєнс на промисловому підприємстві / Т.О.Кобелева // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 47 (1323). – С. 121-127.
- 8.Nagy, Szabolcs Monitoring of innovation and investment potential of industrial enterprises / S. Nagy, P. Pererva // Сучасні тенденції розвитку світової економіки : зб. матер. 10-ї Міжнар. наук.-практ. конф., 18 травня 2018 р. – Харків : ХНАДУ, 2018. – С. 88-89.
- 9.Перерва П.Г. Інтелектуальний потенціал як економічна категорія / П.Г.Перерва, Л.С.Марчук // Вісник Національного технічного університету

"Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 15 (1291). – С. 53-63.

10. Перерва П.Г. Інформаційна діяльність підприємства: управлінська, цінова та маркетингова складові / П.Г.Перерва // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки). – Х.: НТУ „ХПІ”. - 2018. - № 37(1313).- С. 27-32.

11. Формування конкурентного, інтелектуального і маркетингового потенціалу інноваційного підприємництва / П.Г.Перерва [та ін.] // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 20 (1296). – С. 36-40.

12. Формування управлінської, маркетингової та інноваційної політики на підприємствах туристичної індустрії / П.Г.Перерва [та ін.] // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) = Bulletin of the National Technical University "KhPI" (economic sciences) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 47 (1323). – С. 114-120.

13. Перерва П. Г. Ефективність як економічна категорія / П.Г.Перерва, А.В.Кравчук // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 15 (1291). – С. 137-143.

**Петровський О.М.,
перший заступник гендиректора,
Комунальне підприємство
«Міжнародний аеропорт «Київ» ім. І. Сікорського», м. Київ**

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АВІАЦІЙНОГО ТРАНСПОРТУ

Авіаційний транспорт в Україні відіграє одну з найважливіших ролей щодо забезпечення пасажирських і вантажних перевезень. Дослідження щодо розвитку повітряного транспорту зосереджувались, в основному, на робочих умовах авіакомпаній, аеропортів та наслідків державних регулюючих органів. Авіакомпанія, що здійснює перевезення вантажів, може показати, що вона є економічно надійною, використовуючи наявне обладнання, на основі обстежень обсягу вантажів, які будуть доступні за певних витрат та швидкості. Оскільки вартість авіаперевезень неухильно знижується, обсяг наявних вантажів дуже швидко зростає. Такі тенденції обумовлені особливостями розвитку авіаційного транспорту:

- взаємозалежність з розвитком туризму та торгівлі між країнами, а також розвитку повітряних маршрутів між містами однієї країни;
- скасування віз та створення нових авіакомпаній в Україні, а саме компаній – лоукостів, які за нижчими цінами надають послуги повітряних перевезень пасажирів;
- безперервність і швидкість перевезень в повітрі, що дає змогу вигідно транспортувати швидкопсувні товари.